

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. EHG25/10554 din 13.05.2025

la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la unele măsuri de asigurare a procesului de expropriere pentru lucrările declarate de utilitate publică de interes național prin Legea 18/2025 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție, reabilitare, modernizare și extindere a unor drumuri publice naționale, inclusiv a punctelor de trecere a frontierei de stat cu infrastructurile conexe (număr unic 265/MIDR/2025)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Categoria actului normativ propus este Hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.6 și art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Potrivit art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*

e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate".

Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că:

„(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.

(2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor".

Proiectul, însoțit de nota informativă și anunțul privind inițierea și consultarea publică a acestuia, se regăsesc pe pagina web oficială a autorului și portalul particip.gov.md, după cum urmează:<https://particip.gov.md/ro/document/stages/spre-consultari-publice-proiectul-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-unele-masuri-de-asigurare-a-procesului-de-expropriere-pentru-lucrarile-declarate-de-utilitate-publica-de-interes-national-prin-legea-nr-182025-privind-declararea-utilitatii-publice-de-interes-national-a-lucrarilor-de-construcție-reabilitare-modernizare-si-extindere-a-unor-drumuri-nationale-inclusiv-a-punctelor-de-trecere-a-frontierei-de-stat-cu-infrastructurile-conexe/14053> Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a-d) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei de fundamentare, proiectul are drept scop asigurarea și realizarea procesului de expropriere pentru a putea iniția executarea lucrărilor de construcție, reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor naționale declarate de utilitate publică prin Legea nr. 18/2025.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde:

a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;

b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;

c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;

d) analiza impactului de reglementare;

e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;

f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;

h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;

i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ." Nota informativă a proiectului corespunde exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii nr.100/2017.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”. Potrivit notei de argumentare a proiectului: *Implementarea proiectului va necesita mijloace financiare care, conform prevederilor proiectului, vor fi acoperite din sursele Fondului rutier, fără alocarea resurselor financiare suplimentare din bugetul de stat. Mijloacele financiare respective rezidă în cheltuielile ce reies din procedurile de identificare, delimitare, formare și evaluare a bunurilor imobile.*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea desfășurată de către Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și nemijlocit Comisiilor pentru soluționarea întâmpinărilor expropriaților la propunerile de expropriere pentru lucrările de construcție, reabilitare, modernizare și extindere a unor drumuri naționale

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Potrivit notei de fundamentare, proiectul are drept scop asigurarea și realizarea procesului de expropriere pentru a putea iniția executarea lucrărilor de construcție, reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor naționale declarate de utilitate publică prin Legea nr. 18/2025.

Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017, coroborat art.36 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului corespunde exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii nr.100/2017.

Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).

13.05.2025

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina CHISTOL , Inspector principal